

Valnämnden

Instans: Valnämnden

Tid och plats: Konf. Hylta, onsdagen den 23 november 2022 kl. 08:30-09:37

Beslutande: Thomas Bengtsson (C), ordförande
Tommy Johansson (S), vice ordförande
Ingrid Johansson (C)
Per-Eric Mattsson (M)
Göran Svensson (SD)

Paragrafer: §§ 16–19

Justeringens plats och tid: Torsdagen den 1 december 2022 i kommunhuset, Broby.

Sekreterare: _____
Ademir Salihovic

Ordförande _____
Thomas Bengtsson (C)

Justerare _____
Tommy Johansson (S)

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Datum då anslaget sätts upp 2022-12-01   **Datum då anslaget tas ned** 2022-12-23

Förvaringsplats för protokollet Kommunhuset, kansli

Justerandes signatur				Digital underskrift		Utdragsbestyrkande
----------------------	--	--	--	---------------------	--	--------------------

Valnämnden

Närvarolista

Ej tjänstgörande ersättare: Anna-Lisa Simonsson (KD)
Niclas Malmberg (S)

Övriga: Oskar Odd, nämndsekreterare
Ademir Salihovic, kommunsekreterare

Justerandes signatur	Digital underskrift	Utdragsbestyrkande

Valnämnden

Ärendelista

§ 16 Mötets öppnande.....	4
§ 17 Val av justerare	5
§ 18 Godkännande av dagordning	6
§ 19 Sammanfattning och utvärdering av val till riksdag-, kommun- och region den 11 september 2022	7

Justerandes signatur

Digital underskrift

Utdragsbestyrkande

Valnämnden

§ 16 Mötets öppnande

Justerandes signatur				Digital underskrift	Utdragsbestyrkande
----------------------	--	--	--	---------------------	--------------------

Valnämnden

§ 17 Val av justerare

Valnämndens beslut

Tommy Johansson (S) utses till justerare.

Justerandes signatur		Digital underskrift	Utdragsbestyrkande

Valnämnden

§ 18 Godkännande av dagordning

Valnämndens beslut

Dagordningen godkänns och föredragningslistan fastställs.

Justerandes signatur	Digital underskrift	Utdragsbestyrkande

§ 19 Sammanfattning och utvärdering av val till riksdag-, kommun- och region den 11 september 2022

Dnr 2022-00854

Valnämndens beslut

- Sammanställningen läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Sammanställning av de förbättringsområden som kan ses utifrån synpunkter som hämtats in från röstmottagare, personal och väljare under valet 2022.

Annonsering och öppettider

Under förtidsröstningsperioden (24 augusti – 10 september) hade Valnämnden minst en lokal öppen varje dag på kommunens bibliotek:

- Nio dagar i Broby,
- Nio dagar i Knislinge,
- Fem dagar på respektive bibliotek i Glimåkra, Hanaskog och Sibbhult.

Öppettiderna var som regel fyra timmar, men ibland tre timmar beroende på biblioteks öppettider. En återkommande kritik, även vid tidigare val, var att det var för få röstningslokaler öppna.

Öppettider för röstningslokaler och vallokaler publicerades på www.ostragoinge.se, i *Espresso* samt i *Kristianstadsbladet*. Öppettiderna fanns att tillgå vid entrén till de bibliotek som utgjorde röstningslokaler. Fortsättningsvis har både väljare, röstmottagare och bibliotekarier framfört önskemål om att röstningslokaler ska ha öppet under bibliotekens öppettider. Eftersom röstningslokalen öppnade något senare än biblioteket i Broby gjorde det att många väljare var på plats en bra stund innan röstmottagningen hade påbörjat.

Valnämnden undersöker behovet och ser över öppettiderna till nästa val. För att man exempelvis ska kunna ha öppet mellan 10–19 på biblioteket i Broby behöver bemanningen bland röstmottagare ytterligare stärkas upp. Enligt uppgifter från röstmottagare och väljarförteckningar tyder informationen på att det i omgångar är väldigt få väljare som kommer in för att rösta under förmiddagen på vardagar.

Valnämnden

Ambulerande röstmottagning

Valnämnden kunde under hela perioden för förtidsröstningen samt på valdagen nås på ett fast nummer. Väljare ringde till valsamordnaren för att boka tid för ambulerande röstmottagning. Betydligt fler väljare röstade med hjälp av ambulerande röstmottagare i jämförelse med tidigare val. Om behovet fortsätter öka behöver Valnämnden strukturera upp arbetet ytterligare och förordna fler ambulerande röstmottagare.

Valhemlighet vid valsedelstätt och vallokaler

Vallagen garanterar rätten till valhemlighet bakom valskärmen och vid valsedelstället. Avskärmningen vid valsedelstället har i omgångar bidragit till långa köer då väljare spenderat längre tid bakom det avskärmade valsedelstället. Det blev svårare för röstmottagare att läsa av om en väljare hade behov av hjälp då det inte var lika enkelt att få ögonkontakt med väljaren bakom skärmen. Fortsättningsvis har avskärmningen även gjort det möjligt för väljare att flytta runt valsedlarna i valsedelstället då röstmottagare inte haft insyn i vad som skett bakom skärmen. I de fall väljare flyttat runt valsedlar har det lett till att röstmottagare ytterligare tvingats uppehålla kön för att ställa tillbaka valsedlarna i rätt ordning.

Valnämnden behöver till nästa val ordna fler avskärmade valsedelstätt för att förbättra flödet i vallokalerna. För att fler valsedelstätt ska kunna placeras i vallokalen behöver Valnämnden se över utrymmet det tar i anspråk och se över lämpliga lokaler i den utsträckning det blir nödvändigt.

Ansvar för utläggning av valsedlar

Valnämnden beslutade inför valet att det var upp till varje parti att ansvara för att besöka lokalerna och lämna in sina namnvalsedlar, samt att se till att de inte tog slut. Samma princip gällde även på valdagen. Det framfördes att partifunktionärer hade svårt att i praktiken kunna täcka upp alla röstningslokaler och vallokaler, och att det skilde från lokal till lokal om man hade lämnat in namnvalsedlar eller inte.

I dess helhet fungerade hanteringen på ett bra sätt, röstmottagare meddelade valkansliet i de fall namnvalsedlar tog slut och valkansliet kontaktade partifunktionärerna. Valnämnden kommer inför kommande val se över behovet och besluta om man avser att tillämpa en central insamling av namnvalsedlar eller ej.

Köbildning

Det uppstod i omgångar köer under förtidsröstningen och på valdagen.

Då ansvaret för leverans av namnvalsedlar låg hos partierna orsakade det längre köer under förtidsröstningens inledningsperiod. Innan röstningslokalen öppnat stod partierna och väntade på att komma in för att överlämna sina namnvalsedlar för att säkerställa att dessa fanns i lokalen

Valnämnden

innan väljare hade hunnit rösta. Det här förklarar dock endast den köbildning som uppstått under den första veckan av förtidsröstningen. Det är inte helt klart vad övriga köbildningar beror på, statistiken visar på att allt fler förtidsröstar desto närmre valdagen man kommer. Det här behöver man ta med vid kommande valplaneringar och se över bemanning samt öppettider för röstningslokalerna.

För att förbättra flödet i röstnings- och vallokalen ser Valnämnden även över möjligheten att sätta in fler valsedelställ.

PostNord

Samarbetet med PostNord fungerade bra vid upphämtning och lämning av förtidsröster enligt rådande avtal.

Leverans av förtidsröster från vallokaler

Det tog en längre tid in på natten innan rösterna levererades till Valnämnden från vallokalerna. Vad det beror på är inte helt klart, mer än att vissa valdistrikt hade svårigheter med att nå Länsstyrelsen för att rapporterna in sina resultat. Sammanfattningsvis fungerade mottagningen bra men det hade skett ett par *mindre* fel på vissa håll.

Rekrytering av röstmottagare

Antalet röstmottagare som tjänstgjorde under valet uppgick till 72 (varav 6 var ersättare). Rekryteringen gjordes till stor del under tidig vår 2022. Tyvärr tappade Valnämnden en del röstmottagare under mars-augusti då många fick förhinder/hade flyttat. Valnämnden fick information om detta först när inbjudan till utbildningen hade skickats ut, vilket ledde till att många reserver fick flyttas upp till en ordinarie plats. Lyckligtvis behövdes endast en ersättare kallas in för att täcka bemanningen i ett av kommunens åtta valdistrikt på valdagen.

Annonseringen via kommunens sociala medier har visat sig vara en effektiv kommunikationskanal för att nå ut till yngre åldersgrupper och bedömningen är att det framöver inte blir några svårigheter att täcka upp bemanningen av röstmottagare. Däremot blir det allt svårare att täcka ordförandeposterna i valdistriktet då flertalet ordföranden redan innan valet hade meddelat att de inte avser att fortsätta efter 2022 års val till riksdag, region och kommun. Valnämnden behöver se över dessa resurser i ett tidigt skede under 2023 för att säkerställa att dessa poster fylls med lämpliga individer.

Utbildning av röstmottagare

Valnämnden behöver i framtida val se över och inkludera fler praktiska moment vid utbildningstillfällena. Därutöver behöver Valnämnden också bjuda in till specifika utbildningar med ordförandena i valdistriktet med fokus på ordförandenas ansvarsområden, bland annat rutiner för rösträkning,

Valnämnden

schemaläggning av röstmottagare och en fördjupad utbildning i hur man fyller i valdistriktets protokoll.

Onsdagsräkningen

Onsdagsräkningen tog längre tid än vad som var tänkt, detta behöver tas med till nästkommande val så att man bättre kan planera in pauser. Valnämndens sekreterare bör planera med en heldag för genomförandet av onsdagsräkningen då det är en tidskrävande process med samtliga röstlängder framme.

Ekonomi

Östra Göinge kommun har för medverkan vid 2022 års val till riksdag-, kommun- och region erhållit 426 tkr. Kostnaderna för valet uppgick till 376,45 tkr:

- Utbetalningar från lön (arvoden för röstmottagare), ~ 320 tkr.
- Valsedelställ och skärmar, 9,6 tkr.
- Lokaler, 13,2 tkr.
- Verktyget *Mandat*, 5 tkr.
- Mat och fika, 13,5 tkr.
- PostNord (hämtning och utkörning av förtidsröster), 5,6 tkr.
- Utbildningskostnader, 2,6 tkr.
- Vaktarkostnader (07:30-22:00 på valdagen), 7,35 tkr.

Totalt: + 49,55 tkr.

Personalresurser

Under större delen av valarbetet kunde endast två tjänstepersoner på valkansliet arbeta med valet i någon högre grad. Det här inkluderar rekrytering av röstmottagare, utbildning av röstmottagare, beställning av valmaterial, besvarande av frågor från allmänheten, partier och röstmottagare, hantering av förtidsröster, planering och möblering av röstnings- och vallokaler, samt övergripande planering med mera.

Under förtidsröstningsperioden uppstår en betydande arbetsbelastning då förtidsröster varje dag (inklusive helger) måste hämtas från röstningslokalen, kontrollräknas, sorteras in efter valdistrikt och lämnas i säker förvaring. Därefter behöver antalen rapporteras in till Valmyndigheten via Valid. Kommunexterna röster överlämnas vardagar till PostNord och nya röster hämtas för kontrollräkning, sortering och inrapportering. Parallellt med detta behöver förberedelser till valdagen planeras och genomföras i samarbete med vaktmästeriet och externa parter.

Valnämnden uppmanar valkansliet att se över interna resurser och personalkostnader till framtida val så dessa tas i beaktande vid kommande valplanering. Valnämnden ser ett behov av att ta en dialog med förvaltningsledningen kring disponering av personalresurser i arbetet med valet.

Justerandes signatur		Digital underskrift	Utdragsbestyrkande
----------------------	--	---------------------	--------------------

Valnämnden**Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse Stab, daterad den 16 november 2022
- Incidentrapportering RRK 2022
- Återkoppling från bibliotekspersonalen

Justerandes signatur	Digital underskrift	Utdragsbestyrkande